

Tromp wil eind aan applausmachine; 'De basis van de partij staat op instorten'

'Sinds begin jaren negentig is de PvdA-top niet meer gewend tegengas te krijgen vanuit de eigen partij. Een kleine elite bepaalt alles, tot en met de vraag wie partijvoorzitter wordt. Het zou gezond zijn als er meer evenwicht in de verhoudingen komt.'

Politicooloog en Parool-columnist Bart Tromp ('De komende tijd zal ik over andere onderwerpen dan de PvdA schrijven') wil als kandidaat-voorzitter de partij van de ondergang redden. En wel snel, want het is vijf voor twaalf.

'De PvdA staat aan de rand van de afgrond. Het ledental was nog nooit zo laag. Er wordt heel kortzichtig geopereerd door de partijtop. De basis van de partij, dat zijn toch de leden, staat op instorten. En nog nooit heeft een sociaal-democratische partij in Nederland te maken gehad met zo veel kiezers die hun heil zoeken bij andere linkse partijen. De PvdA dreigt een irrelevante partij te worden, zonder krachtige ideeën.'

De PvdA zou er goed aan doen zich te 'profilieren op typisch sociaal-democratische punten' en het 'neo-liberalisme' vaarwel te zeggen. En de interne democratie, Tromps stokpaardje, volgens hem vooral om zeep geholpen in het tijdperk-Rottenberg, moet worden hersteld. 'Op het partijcongres moeten de leden er weer toe doen en niet louter fungeren als applausmachine. Thijs Woltgens zei als fractievoorzitter dat er een tijd was waarin je als fractie een beetje bang was voor de partij. Zo zou het weer moeten worden.'

Om dat te bewerkstelligen is het ongewenst dat iemand uit de Haagse coterie voorzitter wordt. De favoriete van de partijtop, Tweede-Kamerlid Sharon Dijksma, staat veel te dicht bij premier Kok en fractieleider Melkert om weerwerk te leveren, aldus Tromp. 'Dan laat je de politiek over aan een handjevol mensen dat ongestoord zijn gang kan gaan.'

Behalve Tromp hebben zich meer tegenkandidaten aangediend die net als hij willen verhinderen dat de PvdA'ers rond het Binnenhof de lakens uitdelen. Wat heeft hij meer te bieden dan zijn Leidse collega-wetenschapper Ruud Koole of de Amsterdamse PvdA'er Bouwe Olij?

'Ik weet niet of ik meer te bieden heb. Ik sluit niet uit dat ik me in een later stadium terugtrek als er goede alternatieven zijn. De voorzitter wordt op het partijcongres in maart gekozen. Tot die tijd kan ik me bedenken.'

De officiële partijlijn luidt dat de zittende leden van het dagelijks bestuur hun portefeuille ter beschikking zullen stellen. Een aantal zal mogelijk worden verzocht aan te blijven. Maar Trompacht het uitgesloten dat hij in het nieuwe bestuur gaat zitten met mensen die zich niet hebben gedistantieerd van de 'lastercampagne' die Marijke van Hees fataal werd (de partijvoorzitter trad afgelopen najaar af). 'Met dat soort bestuurders wil ik niets te maken hebben.'

Hoe ziet Tromp als partijvoorzitter de samenwerking met Kok en Melkert? 'Ik ga er geen FC Amsterdam tegen FC Den Haag van maken, zoals onder Max van den Berg in de jaren

zeventig en tachtig. Het is zinloos elkaar steeds in de haren te vliegen. Aan de andere kant moet de partij niet te afhankelijk zijn van een politicus, zoals nu het geval is.'

Als de toekomst van Kok ter sprake komt, verandert Tromp van criticaster in een enigszins behoedzaam politicus. Over de opvolging van de partijleider, 'de meest heikele kwestie in een partij als de PvdA', wil hij weinig kwijt. 'Ik moet me als kandidaat-partijvoorzitter nu eenmaal anders opstellen dan als columnist, waarbij ik een polemische rol speel. Als voorzitter moet ik mensen op een lijn zien te brengen.'

Maar, vervolgt hij: 'Frits Bolkestein heeft het in 1998 goed afgehandeld. Die droeg na de verkiezingen in alle rust de fakkel over binnen de VVD.' Een voorbeeld dat navolging verdient? 'Dat zou heel goed kunnen. Kok in 2002 nog een keer lijsttrekker en na de verkiezingen maakt hij dan plaats voor Melkert.'

Bart Tromp